

Handwritten mark resembling a stylized '3' or 'B' with a vertical line through it.

. 'Από τήν Ποντιακή λαογραφία
. Σ Η Μ Α

0.- Τραγούδια καί χοροί ἀπό διάφορες περιοχές τοῦ Πόντου.-Τήν ἐμπομπή αὐτή γράφει καί ἐπιμελεῖται ὁ Σταθης Εὐσταθιάδης.Στή λύρα ὁ Γιωγρούλης Κουγιουμπτζίδης καί ὁ Γιώργος Κουσίδης.Συμμετέχει ὁ Χρῦσανθος.Τό πρόγραμμα παρουσιάζει ὁ Πέτρος Καλπακίδης.

. τό σῆμα σβῆνει

0.- Οἱ παραδόσεις τοῦ Γένους μας διετηροῦντο σέ κάθε ἐλληνικό χωριό τοῦ Πόντου καί συνεχίστηκαν μέχρι τέλους.Κάθε τόπος εἶχε βέβαια τίς δικές του ιδιαίτερες παραδόσεις καί παρουσιάζετο ζωή του ιδιαίτερο χρώμα.Εἰδικώτερα στόν τομέα τῆς ποντιακῆς λαϊκῆς μουσικῆς παράδοσης,διακρίνονταν ὠρισμένα χωριά,πού ἀποτελοῦσαν τήν πηγή γιά τήν δημιουργία ὠραίων ποντιακῶν δημοτικῶν τραγουδιῶν,διστίχων καί διαφόρων λαϊκῶν χορῶν.

'Ἐκεῖνο ὅμως,πού εἶχε σημασία καί πού ἦταν ὁ ἀποφασιστικός παράγοντας στό προκείμενο θέμα,ἦταν ἡ παρουσία ἑνός καλοῦ λυράρη ἢ τραγουδιστῆ μέ πηγαῖο, ποιητικό καί μουσικό τάλαντο ἢ ἑνός λυράρηκαί τραγουδιστῆ μαζί.Κυρίως αὐτοί οἱ παράγοντες εἶναι οἱ δημιουργοί τῆς ποντιακῆς λαϊκῆς μουσικῆς καί ποίησης."Ἐτσι βλέπομε νά γίνονται ὠρισμένα χωριά τοῦ Πόντου ξακουστά γιά τά ὠραῖα τραγούδια καί σιοπούς, πού τραγουδιοῦνται ἐκεῖ, γιά νά διαδοθοῦν ὕστερα καί σέ ἄλλες περιοχές.

'Ἡ Κρώμνη ἦταν ξακουστή γιά τά τραγούδια της, γιὰτί γέννησε ἕναν Δῆμο, ὑπεροχο λυράρη, καί ἔπειτα ἕναν Σταύρη, ἀηδόνι πραγματικό καί στή λύρα καί στό τραγούδι. 'Ἡ συμβολή τοῦ Σταύρη στή διάδοση τῶν ποντιακῶν τραγουδιῶν ἐδῶ στήν Ἑλλάδα, ἦταν σπουδαιότατη. Τό ὄνομά του ἔγινε θρυλος. Οἱ σιοποῖ του ἔμειναν ἀθάνατοι.

Ξακουστούς λυράρηδες εἶχε καί ἡ Σάντα, ὅπως τόν Τσορτάν ἢ Τσορτανίκαν. Αὐτός εἶναι ὁ δημιουργός τοῦ θρυλικοῦ τραγουδιοῦ γιά τόν Εὐκλείδη.

"Ἐνα ἄλλο χωριό, τά Μεσαρέας, πού ἦταν πολύ κοντά στήν Τραπεζούντα, ἔδωσε στό βωμό τῆς ποντιακῆς μούσας ἐκλεκτά καί πολύ αἰσθηματικά ἄσματα. Λένε, ὅτι τά Μεσαρέας εἶναι τό χωριό, ὅπου δημιουργήθηκαν οἱ πῖο πολλοί καί ὠραῖοι σιοποῖ σέ ρυθμό ὁμάλ. Ἦταν ἔργο κυρίως τοῦ πολυθρύλητου λυράρη Σαμάλογλη. "Ἄς ἀκούσωμε ἕνα ὁμάλ αὐτῆς τῆς περιοχῆς.

0.-

Δημιουργός άριστος, μάγος τής λύρας, ήταν ό λυράρης Σαββέλης στην "Ιμερα. Ο Σάββέλης ήρθε στην Ελλάδα. Η λύρα του δόνησε και τήν έδω άτμόσφαιρα. Επαγγελματίας λυράρης δέν ήταν ποτέ. Τι κριμα όμως! Κανένα τραγούδι του δέν έκυκλοφόρησε σε δίσκο." Ας σημειωθής, ότι δέν ήταν μονάχα ό Σαββέλης άριστος λυράρης, αλλά και τραγουδιστής υπερχος.

Σας μεταδίδουμε ένα διό του σιοπό.

. ΛΥΡ - ΤΡΑΓ

Θά μάς δοθής ή εύκαιρία, φίλοι άκροαταί, νά μιλήσωμε και για άλλα χωριά του Πόντου, πού έβγαλαν ξακουστούς λυράρηδες και τραγουδιστές, πού κράτησαν και συνέχισαν τήν ώραία παράδοση τής δημοτικής ποίησης, των δημοτικων τραγουδιων και χορων.

. ΛΥΡ - ΤΡΑΓ

Συνεχίζομε τό πρόγραμμά μας μέ ένα όμορφο σιοπό τής περιοχής Κάρς, "Ναΰλη τ' έμόν τή μάναν", πού κυκλοφόρησε σε δίσκο, όπου τραγουδά ό Χρύσανθος και παίζει λύρα ό Γιωργούλης Κουγιουμτζίδης. Ακουστε τον σιοπό από τούς ίδιους καλλιτέχνας.

. ΛΥΡ - ΤΡΑΓ

Και τώρα....

. Φ Σ Η Μ Α

Νέα από τήν ποντιακή καλλιτεχνική ζωή.

. τό σήμα σβήνει

Απόψε στις 9 ή ώρα, ό ποντιαός θίασος Θεσσαλονίκης δίνει στό Ωραιόναστρο, στό Κέντρο Κρθονέρι, ποντιαό θέατρο μέ τό έργο "Ας έλεπαν τ' όμμάτια μ'" του Στάθη Εύσταθιάδη. Σκηνοθεσία Βάνια Υγρόπουλου. Καλλιτεχνική διεύθυνση Μιχάλη Κυνηγόπουλου. Ποντιαοί χοροί μέ ζίπιες και ζουπουνες υπό τήν διεύθυνση του Μιχάλη Καραβελά. Στή λύρα ό Γιώργος Κουσίδης. Απόψε στό Ωραιόναστρο ποντιαό θέατρο. Μετά τήν παράσταση θά έπακολουθήση ποντιακή καλλιτεχνική βραδυά.

Συνεχίζονται κάθε Σαββατοκύριακο στην Νεάπολη, στό Ποντιαόν, οι ποντιαές καλλιτεχνικές βραδυές μέ τον Χρύσανθο και τον Γιωργούλη Κουγιουμτζίδη.

Οι δοκιμές έξ άλλου του καινούργου έργου του Στάθη Εύσταθιάδη "Τό Κάστρεν κι' οι Τραντέλλενοι" πλησιάζουν προς τό τέλος τους.

. Σ Η Μ Α

Ακούσατε νέα από τήν ποντιακή καλλιτεχνική ζωή.

. τό σήμα σβήνει

18

Καί τώρα γό τακτικό μας πενν'αλεπτο τῶν ἀφιερῶσεων. Τόν σκοπό τόν
 ἀφιερῶνουν οἱ Χρῆστος, Ἰωάννης καί Γεώργιος Παπαδόπουλος κα θῶς καί
 ὁ Βασίλειος Ἀνδρεάδης καί ἡ ἀδελφή του Παρθένα ~~ἐπίκου~~ ἀπό τήν Ἀμε-
 ρική στόν Κώνσταντῖνον Παπαδόπουλον, Κώστας Σαρηγιαννίδης στόν κουμπάρο
 του Κώστα Καραμπουλουτίδη στό Μεσημέρι Θεσσαλονίκης, Μαρία Εὐσταθιά-
 δου στήν Μαρίνα Βαλασίδου στήν Χρυσή Ἀριδαίας, Μίμης Σαρίδης στούς φί-
 λους του Κυριάκο Καραλευθέρη καί Ἀνδρέα Ἀλεξανδρίδη στήν Ἄρδασσα
 Πτολεμαῖδος, ~~Γεώργιος Στεφανίδης, Γιάννης Στεφανίδης~~ στόν φίλο του Δημήτρη
 Καραφουλίδη στήν Ἀρναία Χαλκιδικῆς, Γεώργιος Καρανῆσος στόν φίλο
 του Λάμπη Τσαβδαρίδη στήν Καλαμαριά καί Παναγιώτης Ἀσανίδης στούς
~~ἐπίκου~~ Γεώργιο Στεφανίδη καί Ἰορδάνη Κεῖσανίδη στήν Καλαμαριά.

. ΛΥΡ - ΤΡΑΓ

Ὁ χορός τίκ.

. Λ Υ Ρ Α

Κοντά σας καί πάλι τό ἐρχόμενο Σάββατο αὐτή τήν ὥρα.

. Σ Η Μ Α

Τήν ἐκπομπή αὐτή γράφει καί ἐπιμελεῖται ὁ Στάθης Εὐσταθιάδης.
 Στή λύρα ὁ Γεώργιος Κουσίδης καί ὁ Γεωργιούλης Κουγιουμτζίδης. Συμμετέ-
 χει ὁ Χρῦσανθος. Τό πρόγραμμα παρουσιάζει ὁ Πέτρος Καλπακίδης.

. τό σῆμα ββήνει

✓